

LONGREADS

Tema digitalisering del 3: EU og de nordiske lande investerer i øget digital adgang på tværs af grænser – men på trods af dette er det de færreste tjenester, der kan tilgås med et udenlandsk e-ID fra de svenske myndigheder

Publiseret 16 januar, 2024

Mere end 10.000 mennesker oplever hindringer relateret til digitalisering på tværs af den dansk-svenske grænse. Inden for EU og på nordisk-baltiske niveau ønsker man at øge muligheden for at bruge tjenester digitalt på tværs af grænserne. Udviklingen af digitale løsninger sker gennem EU-regler, der skal implementeres på myndighedsniveau, samt gennem forskellige projekter og deklARATIONER på ministerniveau.

Tredje del af News Øresunds artikelserie om digitalisering belyser initiativer på mellemstatsligt niveau, deres effekter og hindringer for øget digital adgang mellem landene.

Dele af denne artikelserie:

Del 1: [Problematikken](#)

Del 2: [E-legitimationer over grænserne](#)

Del 3: [Mellemstatslige løsninger på vej](#)

Del 4: [Løsninger og problemer set fra virksomhedernes perspektiv](#)

DEL 3: MELLEMLSTATSLIGA LØSNINGER PÅ VEJ

på tværs af landegrænser

Udenlandske e-ID'er kan bruges til at logge ind på offentlige myndigheder – men svenske myndigheder forsinker åbningen af e-tjenester

Norden og Baltikum fokuserer på digital adgang

TILMELD D

PREN

AKTU

SAMI
Tusi
syge
den
arbi

ARBE
Dan
sikr
stør

SAMI
Kon
Øre:
fald
boli
førs

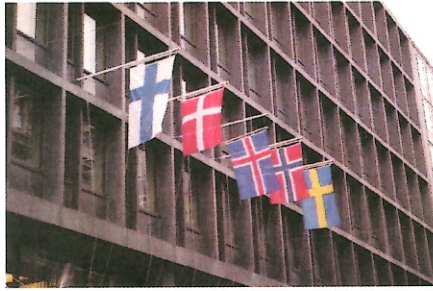
ØRES
Blel
Gre:
en o
ans

POLI
Der
Cop
Bac
Skå

ERHV
Sve
and

“De nordiske lande er meget langt fremme på digitaliseringsfronten”

ALLE NYHEDER

Mange projekter for øget digitalisering i gang

Mere end 10.000 mennesker, der pendler til Sverige, eller danskere, der ejer et svensk sommerhus, oplever hindringer for digitalisering på tværs af den dansk-svenske grænse. EU-forordningen Eidas betyder, at myndighederne skal tillade login med udenlandske e-ID'er. Foto: News Øresund

Udenlandske e-ID'er kan bruges til at logge ind på offentlige myndigheder – men svenske myndigheder forsinker åbningen af e-tjenester

Der er flere måder at øge den digitale tilgængelighed på tværs af grænserne. Eidas (eIDAS) er en EU-forordning, der betyder, at offentlige myndigheder skal tillade login med udenlandske e-ID'er. Den samme mulighed gælder også for private virksomheder. Det er ganske vist muligt at logge ind med det danske eID Mitid eller det svenske Freja eid+ hos svenske og danske myndigheder, men i mange tilfælde er det ikke muligt at få adgang til de nødvendige e-tjenester.

I de senere år har EU ønsket at skabe betingelserne for digital tilgængelighed på tværs af grænserne. En vej frem er, at det skal være muligt at identificere sig digitalt på tværs af landegrænser ved at logge ind med sit eget lands eID til udenlandske myndigheder. EU-forordningen Eidas (Electronic Identification, Authentication and Trust Services) blev indført i

2014 og handler om at opbygge et digitalt indre marked i EU, samt at landene i eIDAS-samarbejdet skal acceptere hinandens e-ID.

På nuværende tidspunkt har 19 EU-lande et godkendt eID i Sverige, herunder Danmark via eID Mitid. Det svenske eID Freja eid+ er til gengæld godkendt til brug i 17 lande, herunder Danmark.

Svenske pendlere i Danmark kan dog relativt nemt få en Mitid ved hjælp af deres CPR-nummer, og dermed er behovet for at logge ind med svensk e-ID hos danske myndigheder ikke særlig stort i denne gruppe.

For eksempel er det muligt at logge ind med det svenske e-ID Freja eid+ på de danske myndigheders hjemmeside lifeindenmark.dk, som er den engelsksprogede version af borger.dk og har myndighedsinfo om at bo og arbejde i Danmark. Digitaliseringsstyrelsen, der udvikler den danske infrastruktur omkring Eidas, oplyser på sin hjemmeside, at mulighederne for at identificere sig via Eidas forventes at blive udvidet i de kommende år.

Svenske Øresundspendlere kan logge ind på de danske myndigheders e-tjenester med Mitid. Foto: News Øresund.

Eidas betyder, at myndigheder skal tillade udenlandske e-ID'er

Siden juni 2021 er Eidas blevet implementeret i svensk lovgivning, hvilket betyder, at det er obligatorisk for svenske offentlige aktører at acceptere login med udenlandsk e-ID. De svenske myndigheder har forpligtet sig til at overholde EU-forordningen, og adoptionsraten har været høj, forklarer Daniel Antonsson, strateg hos det svenske Myndigheten för Digital Förvaltning, Digg, men det er stadig svært for udenlandske borgere at få adgang til myndighedernes forskellige e-tjenester.

– Jeg synes, det har fået et stort gennembrud i Sverige. Til gengæld er udfordringen, at mange myndigheder tillader login, men så er det ikke muligt at bruge forskellige e-tjenester, siger han.

Det påvirker for eksempel Øresundspendlere og danske sommerhusejere i Sverige, der ønsker at tage sig af officielle forhold digitalt, såsom ansøgning om barseldagpenge, registrering af pasning af et sygt barn, se deres pension, håndtering af skatteforhold og meget mere. Udfordringer, der er beskrevet i første del af denne artikelserie.

Fakta: Eidas er også tilgængelig for virksomheder

Private virksomheder kan også oprette forbindelse til Eidas og tilbyde login med udenlandsk e-identifikation, men det er ikke obligatorisk. Indtil videre har der ikke været den store interesse blandt svenske virksomheder for at tillade login med et Eidas ID, og det har ikke været et arbejde, som myndigheden har prioriteret, ifølge Daniel Antonsson hos Digg.

Fakta: eIDAS og SDG

Eidas er en EU-forordning fra 2014 med det formål at støtte og opbygge et digitalt indre marked i EU ved at forbinde e-identifikationssystemerne inden for EU og EØS. Hvert land, der er forbundet med Eidas, har et landeknudepunkt, der kontrollerer og "oversætter" det udenlandske e-ID. SDG (Single Digital Gateway) er en anden EU-forordning, der har til formål at øge den digitale tilgængelighed. Forordningen handler om at skabe en fælles digital "gateway" til Europa og kræver, at myndighederne skal kunne tilbyde tjenester online for f.eks. at mindske den administrative byrde for enkeltpersoner og virksomheder.

Danske sommerhusejere i Sverige oplever forhindringer i at bruge offentlige tjenester digitalt. Foto: News Øresund

Svenske myndigheder forsinker åbningen af e-tjenester

Den svenske myndighed Försäkringskassan oplyser til News Øresund, at der arbejdes på at gøre flere af deres e-tjenester tilgængelige for login med et udenlandsk e-ID. Det gælder for eksempel pasning af et sygt barn og barseldagpenge. Ifølge myndigheden dækker de i øjeblikket omkring 80 pct. af sagsmængden af EU-borgere, der logger ind med et udenlandsk e-ID.

“For at dække de resterende 20 pct. skal der lanceres yderligere e-tjenester til EU-borgere, såsom pleje af et sygt barn og barseldagpenge,” skriver myndigheden i en e-mail.

På pensionsstyrelsens hjemmeside er det muligt at logge ind med et udenlandsk e-ID, men så kan brugeren ikke fortsætte og ender dermed i en blindgyde. Det er heller ikke muligt at få en samlet oversigt over sin pension ved at logge ind med et udenlandsk e-ID på hjemmesiden minpension.se, oplyser den svenske Pensionsmyndigheden til News Øresund.

”Så for at besvare dit oprindelige spørgsmål: Nej, det er endnu ikke løst, at grænsependlere til Sverige kan deltage i en samlet prognose,” oplyser myndigheden i en mail.

Det er den enkelte myndigheds ansvar at åbne op for sine e-tjenester, siger Daniel Antonsson, på Digg. Digg's mission er at udvikle infrastruktur, der hjælper andre offentlige aktører i deres digitalisering og bidrager til at øge aktørernes digitaliseringsrate.

I Sverige har myndighederne fokuseret meget på at løse selve problemet med login, men så er der ikke meget at tage del i for dem, der logger ind med et udenlandsk e-ID. Det er et problem, siger han.

Han mener, at en af grundene til, at offentlige myndigheder ikke har åbnet flere af deres e-tjenester for folk med udenlandsk e-ID, er, at myndighederne i Sverige er nødt til at løse problemerne på egen hånd.

Daniel Antonsson. Foto: Digg

– Udfordringen fra et svensk perspektiv er, som jeg ser det, at vi har meget uafhængige myndigheder, der har til opgave at handle på grundlag af sig selv. Når udøvelsen af offentlig myndighed bliver så decentraliseret, tager det også længere tid at indføre denne type infrastruktur, fordi der er så mange, der skal handle individuelt, siger han.

Efter indførelsen af Eidas-forordningen har EU oplevet, at implementeringen af forordningen er blevet forsinket blandt medlemslandene og derfor indførte man en ændring i juni 2021. En af de store ændringer i forordningen er indførelsen af en europæisk digital identitetstegnebog med identitetsdata til bl.a. identifikation og autentificering. En løsning, som de nordiske og baltiske lande er med til at udvikle i projekter (læs mere nedenfor).

Daniel Antonsson beskriver, at en videreudvikling af EU-forordningen Eidas, kaldet Eidas 2.0, er i gang og betyder, at det vil være muligt at koble en udenlandsk identitet med Eidas-identiteten, som allerede er godkendt. I Sverige arbejdes der også på at forbinde et udenlandsk e-ID med et svensk samordningsnummer. Derefter er det op til hver enkelt myndighed at forvalte denne forbindelse i deres forskellige systemer.

– Vi bevæger os i retning af at kunne udveksle flere oplysninger på tværs af grænserne og bevæge os på tværs af grænserne i Europa. Det vil ske. Spørgsmålet handler om hastigheden, siger Daniel Antonsson.

News Øresund – Erik Ottosson

Finland og Estland er blevet enige om, at digitale recepter på medicin kan indløses i begge lande. Det er et resultat af det nordisk-baltiske samarbejde om digitalisering, som også omfatter Danmark og Sverige. Samarbejdet fokuserer på at sikre, at landenes egne løsninger og internationale initiativer fra for eksempel EU fungerer på tværs af grænserne. Foto: News Øresund – Anna Palmehag

Norden og Baltikum fokuserer på digital adgang på tværs af landegrænser

De seneste syv år har et nordisk-baltisk initiativ været undervejs for at øge den digitale tilgængelighed på tværs af landegrænser, på baggrund af tre deklARATIONER underskrevet af landenes ministre. Samarbejdet bygger på, at landenes egne nationale løsninger også skal fungere landene imellem, samt at initiativer fra EU koordineres og indføres i samarbejde. Målet er blandt andet at sikre, at borgere og virksomheder har adgang til digitale tjenester i alle lande, og at myndighederne kan udveksle digital information på tværs af grænserne.

I 2017 underskrev ministrene med ansvar for digitalisering i alle de nordiske og baltiske lande en deklARATION om at arbejde for øget digital integration på tværs af grænserne. Det skete i forbindelse med etableringen af et nordisk ministerråd for digitalisering, som også omfatter de baltiske lande. Deklarationen fra 2017 blev i 2020 fulgt op af en ny, hvori det hedder, at mobilitet og integration vil blive styrket ved at opbygge et fælles fundament for grænseoverskridende digitale tjenester, mens digitaliseringen vil bidrage til grøn vækst, øget bæredygtighed, nordisk-baltisk lederskab i verden og inklusion i samfundet.

I september 2023 blev der udsendt endnu en deklARATION, denne gang om identitetsmatchning. Ministrene udpegede det nordisk-baltiske samarbejde om e-identifikation og digitalisering som platform for samarbejde på området. Identitetsmatchning er blandt andet en forudsætning for, at e-ID'er kan fungere lande imellem.

De nordiske lande har udpeget øget digital integration som et vigtigt emne gennem de tre deklARATIONer, men også gennem en såkaldt "fælles deklARATION" i 2022 om vigtigheden af samarbejde om digital sikkerhed i de nordiske og baltiske lande.

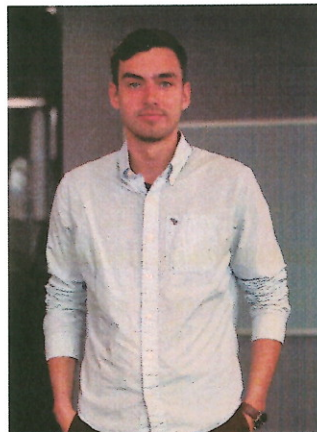
Digitalisering er også blevet fremhævet som vigtig i det nordiske samarbejde på andre måder. Det er blandt andet et af temaområderne i det nordiske Gränshinderrådet, der arbejder for at løse problemer, som opstår på tværs af grænser.

Samarbejde og udbytte, men ingen specifikke nordiske tjenester

Det nordisk-baltiske samarbejde om digitalisering er baseret på landenes egne digitale løsninger og fælles EU-initiativer. Det handler derfor ikke om at udvikle nye tjenester specifikt til de nordiske og baltiske lande, men om at finde løsninger på fælles problemer i landene og om for eksempel at koordinere og samarbejde om implementeringen af EU-forordninger, direktiver eller andre typer af initiativer.

Derfor handler samarbejdet og projekterne f.eks. ikke om at udvikle en nordisk e-legitimation, men snarere om at sikre, at de nationale digitale ID-tjenester også fungerer i de andre lande.

– Nobid-projektet, der startede i 2018, spiller en central rolle i dette arbejde. Målet er at sikre, at de nationale e-legitimationer i de nordisk-baltiske lande kan fungere sammen, hvilket vil lette borgernes adgang til digitale tjenester i hele regionen og øge mobiliteten. Arbejdet med dette er i gang, og de største udfordringer er hovedsageligt relateret til juridiske aspekter såsom harmonisering af lovgivning og identitetsmatchning. Det handler om at sikre, at en persons identitet matches korrekt i forskellige nationale systemer, siger Oskar Drastrup-Fjordbak, rådgiver i den norske digitaliseringsmyndighed Digdir, som huser Nordisk Ministerråds program for digitalisering, Cross Border Digital Services (CBDS).

Oskar Drastrup-Fjordbak arbejder med Nordisk Ministerråds digitaliseringsprogram Cross Border Digital Services (CBDS), som huserer det norske digitaliseringsbureau Digdir. Foto: Digdir

Cecilia Leveaux. Foto: Nordisk Ministerråd

Norden og Baltikum er i front inden for digitalisering. Petter Tolnes Ingebrigtsen og Cecilia Leveaux, henholdsvis rådgiver i Digdir og seniorrådgiver i Nordisk Ministerråd, påpeger, at grunden til, at de nordiske og baltiske lande finder det relevant at arbejde sammen om digitalisering, er, at de er kommet langt på dette område i en international sammenligning. Det handler også om at nå målet om at blive den mest integrerede region i verden.

– Vores hverdag bliver mere og mere digital. Hvis målet er, at en region skal være integreret, skal den også være digitalt integreret, ellers er den ikke integreret i dag. Det er for eksempel vigtigt for konkurrenceevnen og for, at den offentlige sektor kan fungere. Og selvom de nordiske lande er meget ens udefra, er de samtidig meget forskellige indefra. Hvis man ikke samarbejder om disse spørgsmål, arbejder alle landene i forskellige retninger, og så udvikler man forskellige løsninger, som er meget sværere at få til at fungere sammen, siger Cecilia Leveaux.

Det, at de nordiske og baltiske lande er i front, betyder også, at man kan bidrage til udviklingen på europæisk plan, understreger hun. For eksempel har fælles projekter bidraget til at forbedre nogle af de digitale tjenester, som EU er ved at udvikle, ved at identificere svagheder i systemet gennem forskellige cases.

Tæt samarbejde frem for konkrete resultater

Det er dog svært at nævne mere konkrete resultater af samarbejdet om digitalisering, mener Cecilia Leveaux.

– Det er mere en slags proces og et tæt samarbejde, siger hun.

Som eksempel nævner Petter Tolnes Ingebrigtsen, at Estland og Finland har indledt et dataudvekslingssamarbejde, der betyder, at medicin også kan hentes via digitale recepter i det andet land.

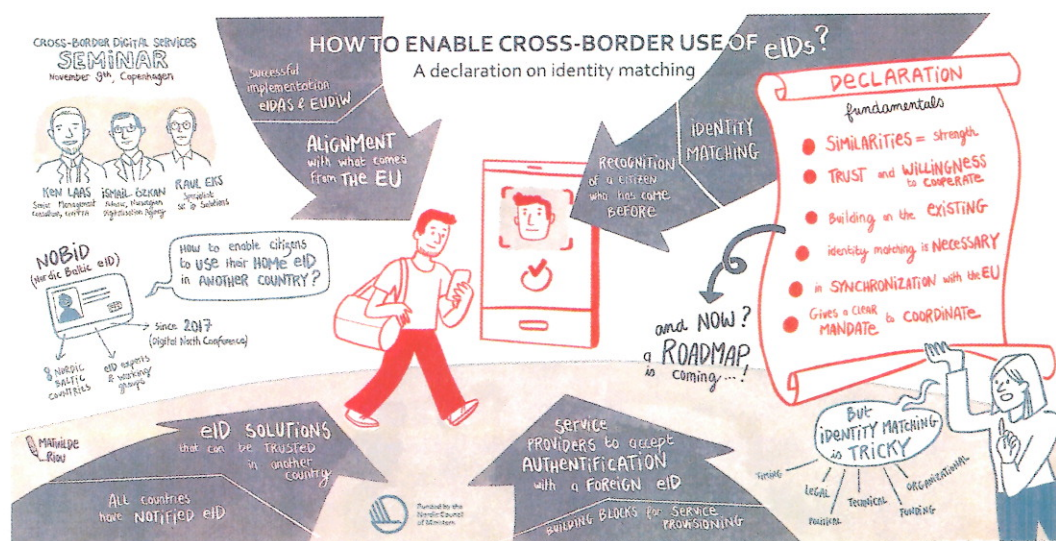
– Vores projekter har været involveret i dette. Der sker en masse, men det er sværere at sige præcist, hvad der er kommet ud af vores projekter, siger han.

Petter Tolnes Ingebrigtsen, rådgiver hos CBDS, påpeger, at der er mange forskellige projekter og samarbejder

News Øresund – Anna Palmehag

inden for digitalisering, som alle bidrager til udviklingen af området.

Grafik fra Nordisk Ministerråds Cross Border Digital Services (CBDS)-program, som afholdt et seminar i København i november sidste år

Fakta: Mange projekter for øget digitalisering i gang

En lang række nordiske projekter er i øjeblikket i gang på dette område – her er nogle eksempler:

Identity Matching in the Nordic Baltic Region handler om at kortlægge de nationale hindringer for digital adgang for personer og virksomheder fra andre lande. Der er mange udfordringer, lige fra juridiske til tekniske og organisatoriske, som f.eks. besværliggør implementeringen af det europæiske Eidas (eIDAS) (læs mere ovenfor/neden). Projektet startede i 2023.

The Nordic-Baltic eID Project – Nobid (NOBID) arbejder for, at borgere i de nordiske og baltiske lande kan bruge deres nationale e-legitimation i nabolandene, og for at fremme digital inklusion. Projektet, som er et samarbejdsprojekt mellem landenes myndigheder med ansvar for national e-legitimation, arbejder også mod det mål, at CPR-numre (eller tilsvarende i andre lande) kan tildeles personer fra de andre lande. En vigtig forudsætning for projektet er, at landenes respektive e-legitimation er godkendt af Eidas. Nobid-samarbejdet bruges også til at koordinere de nordiske og baltiske landes holdninger og høringssvar samt til at påvirke processer inden for EU. Projektet startede i 2018 og har været i gang siden da.

Siden 2022 har flere europæiske pilotprojekter været i gang for at udvikle nye grænseoverskridende tjenester inden for digitalisering. Et af projekterne, **NOBID consortium**, tester en fælles digital tegnebog for EU, som kan lette digitale betalinger på tværs af grænser. NOBID consortium omfatter Danmark, Norge, Island, Letland, Italien og Tysklands bankforening DSGV, mens Sverige, Finland og de øvrige baltiske lande er involveret i nogle af de andre konstellationer for pilotprojekterne.

Effektiv udveksling af data – herunder personoplysninger – på tværs af grænserne er målet for det nordisk-baltiske projekt **Achieving the World's Smoothest Cross-Border Mobility and Daily Life through Digitalisation**, som når sin afslutning i 2024. Det blev lanceret som en del af Finlands program som formandsland for Nordisk Ministerråd i 2021 og har fokuseret på studiemuligheder, adgang til sundhedsydelser og udveksling af sundhedsdata samt adgang til juridiske data på tværs af grænserne.

De forskellige projekter, der er nævnt ovenfor, koordineres inden for rammerne af Nordisk Ministerråds program **Cross Border Digital Services (CBDS)**, som blev lanceret i 2020. Programmet drives af en komité med repræsentanter fra alle de nordiske og baltiske lande, og sekretariatet er placeret hos det norske digitaliseringsdirektorat (Digdir). Derudover arbejdes der også med flere uafhængige nordiske og baltiske projekter på dette område.

News Øresund – Anna Palmehag

NÆSTE AFSNITT: Løsninger og problemer set fra virksomhedernes perspektiv

Dele af denne artikelserie

Del 1: [Problematikken](#)

Del 2: [E-legitimationer over grænserne](#)

Del 3: [Mellemstatslige løsninger på vej](#)

Del 4: [Løsninger og problemer set fra virksomhedernes perspektiv](#)

LÆS OGSÅ:

← **Trafikken over Øresundsbroen steg med 8,2 procent i 2023**

Historisk højt antal konkurser i Sverige i 2023 →

TRENDING

DANMARK / 19. maj 2017

Greater Copenhagen ønsker at regeringerne undersøger en ny HH-forbindelse allerede i år

INTERVIEWS / 14. januar 2021

PolyPeptide ønsker fortsat at vækste i Malmø – søger kemikere med flair for automation

ERHVERV / 08. oktober 2020

Ny liste over Danmarks 1.000 største virksomheder – Mærsk solid etter

ØRESUND / 01. juli 2020

Sådan fejredes Øresundsbroens 20-årsjubilæum: Lukas Graham-koncert på pylontop, digitale isgavekort til

DANMARK / 06. september 2019

Dansk rejsekortautomater findes nu også på Triangeln og Hyllie station

DANMARK / 16. september 2019

Transportminister vil udrede togtrafik Helsingør og Kastrup, når Øresundstoget stopper trafikering af Kystbanen

ERHVERV / 09. september 2020

Aldrig før er virksomhederne så aktive

UGEBREV / 14. juni 2020

Læs News Øresund

NEWS ØRESUND